

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobkyně: J. N.,
bytem

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 7. 2017, č.j. 655 707 1213/47091-SL

takto:

- I. Žaloba s e z a m í t á.
- II. Žádný z účastníků n e m á p r á v o na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou původně k Okresnímu soudu ve Znojmě brojila žalobkyně proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 7. 2017, č.j. 655 707 1213/47091-SL (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o námitkách žalobkyně ze dne 31. 5. 2017 proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 5. 2017, č.j. 655 707 1213 (dále jen „prvostupňové

rozhodnutí“). Řízení u Okresního soudu ve Znojmě bylo zastaveno usnesením ze dne 10. 10. 2017, č.j. 4 Nc 54006/2017-2 a žalobkyně podala novou žalobu ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci usnesení o zastavení řízení ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“).

2. Podkladem pro prvostupňové rozhodnutí byl posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Znojmo (dále jen „OSSZ Znojmo“) ze dne 26. 4. 2017, podle něhož nebyla žalobkyně invalidní, neboť její pracovní schopnost poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 20%.
3. Lékař OSSZ Znojmo hodnotil jako rozhodující zdravotní postižení chronický progredující lumboischialgický syndrom s úvodní inkompl. kořenovou iritací S1, intermitentně iritace L4/5, vadná statodynamika páteře (kapitola XIII, odd. E, položka 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“).

II. Napadené rozhodnutí

4. V napadeném rozhodnutí žalovaná shrnula průběh dosavadního řízení a uvedla, že přezkoumala prvostupňové rozhodnutí v plném rozsahu včetně uplatněných námitek a nechala vypracovat nový posudek o invaliditě žalobkyně svým lékařem.
5. Novým posudkem o invaliditě vypracovaným žalovanou ze dne 25. 7. 2017 bylo zjištěno, že žalobkyně není invalidní, neboť její pracovní schopnost poklesla pouze o 30 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII (postižení svalové a kosterní soustavy), oddíl E (dorzopatie a spondylopatie) položce 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tedy bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének s lehkým funkčním postižením zpravidla více úseků páteře, svalové dysbalance, porucha statiky a dynamiky páteře.
6. Pokles pracovní schopnosti žalobkyně byl v námitkovém řízení stanoven vzhledem k průběhu onemocnění, dosavadní léčbě a rozsahu objektivního nálezu tak, že činí 20%, přičemž bylo využito zvýšení horní hranice příslušné položky o 10% ve smyslu § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity č. 359/2009 Sb.
7. Žalovaná poukázala na to, že se žalobkyně účastnila jednání lékařky žalované. Bylo prokázáno pouze lehké funkční postižení při bolestivém páteřním syndromu, tj. postižení zpravidla více úseků páteře. Rozhodujícími podklady pro stanovení míry poklesu pracovní schopnosti bylo shledáno neurologické vyšetření ze dne 10. 3. 2017 a propouštěcí zpráva z hospitalizace z neurologického oddělení Nemocnice Znojmo 30. 1. 2017 – 1. 2. 2017, přičemž dále byl doložen i nález z ortopedického vyšetření MUDr. N. ze dne 28. 6. 2017. Zdravotní stav žalobkyně je stabilizovaný při dodržování léčebných a režimových opatření a umožňuje žalobkyni výkon přiměřeného zaměstnání při dodržování preventivních zdravotních a pracovních opatření.

8. K navýšení míry poklesu pracovní schopnosti oproti závěrům OSSZ Znojmo na celkových 30% sáhla lékařka žalované z důvodu dělnické pracovní profese žalobkyně, která byla posuzována jako topička plynové kotelny či kantýnská.
9. Jelikož v námitkovém řízení byly potvrzeny závěry posudku OSSZ Znojmo ze dne 26. 4. 2017, že žalobkyně není invalidní, žalovaná námitky zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

III. Žaloba

10. Žalobkyně namítla, že byly nedostatečně posouzeny její potíže s bederní páteří. Podle jejího názoru není schopna žádné práce, je omezena v pohybu a má bolestivé problémy.
11. Podle jejího názoru lékař OSSZ Znojmo i lékařka žalované v námitkovém řízení nesprávně užili obecné posudkové zásady a nevzali v potaz průběh a projevy jednotlivých kategorií míry poklesu výdělečné činnosti. Nezabývali se závažností jejího zdravotního postižení, ale nevzali v potaz ani průběh, charakter a rozsah změn postižení, celkovou omezenost pohyblivosti, jakož ani další prognózu a způsob léčby.
12. Žalobkyně poukázala na to, že se živí pouze manuální prací (prodavačka, kantýnská, telefonistka, topička...) a v současné době není schopna takovou či jakoukoliv jinou práci vykonávat z důvodu značných omezení pohybu a silnou bolestivost onemocnění. Proto jsou podle jejího názoru splněny podmínky invalidity.
13. Žalobkyně předložila k důkazu lékařskou zprávu z Nemocnice Znojmo ze dne 3. 10. 2017 a ze dne 31. 5. 2018.

IV. Vyjádření žalované a replika žalobkyně

14. Žalovaná odkázala na posudek OSSZ ve Znojmě a posudek o invaliditě z námitkového řízení a uvedla, že tyto posudky splňují předepsané náležitosti. Podle těchto posudků nedošlo ke splnění kritérií invalidity.
15. Vzhledem k tomu žalovaná navrhl, aby byl v soudním řízení vypracován posudek Posudkové komise MPSV (dále jen „PK MPSV“).
16. Ve své replice ze dne 20. 7. 2018 žalovaná souhlasila s vypracováním posudku PK MPSV a sdělila, že nesouhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Doložila rovněž aktuální lékařské zprávy z Nemocnice Znojmo ze dne 31. 5. 2018.

V. Správní spisy a posudek PK MPSV

17. Z připojených správních spisů OSSZ Znojmo a žalované vyplývá, že jde o první žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu. Z její osobní a pracovní anamnézy vyplývá, že je vyučená prodavačka, dále pracovala jako kantýnská, topička a kuchařka,

naposledy jako telefonistka, nyní je v evidenci uchazečů o zaměstnání na Úřadu práce ČR.

18. Krajský soud nechal dále v soudním řízení vypracovat posudek PK MPSV, pracoviště v Brně ze dne 17. 4. 2018. Z předmětného posudku vyplývá, že komise zasedala ve složení předsdkyně komise a dalšího lékaře z oboru neurologie, jakož i tajemnice komise. Žalobkyně byla jednání PK MPSV přítomna. Komise měla k dispozici zdravotní dokumentaci, zprávy předložené žalobkyní v námitkovém řízení a dále lékařskou zprávu ze dne 31. 5. 2018 z Nemocnice Znojmo, vyšetření MUDr. P. ze dne 31. 5. 2018 (rovněž Nemocnice Znojmo), a vyšetření z ambulance léčby bolesti ze dne 3. 10. 2017 (MUDr. H. -Nemocnice Znojmo).
19. Z vyšetření žalobkyně při jednání komise vyplývá, že přišla s oporou dvou francouzských holí, subjektivně má křeče do pravé i levé nohy, a to i s berlemi. Dostavují se i pocity mrtvění nohou. Páteř byla shledána bez vybočení, vyšetřen byla i chůze po patách a shyb (Thomayer).
20. Z posudkového hodnocení plyne, že jde o posuzovanou s anamnézou bolesti zad s převahou v bederní oblasti páteře s rozvojem obtíží asi od 2/2016. Posuzovaná udává šíření bolesti do pravé dolní končetiny po přední straně ke kolenu či po zadní straně stehna. Byly prokázány degenerativní změny v oblasti bederní páteře bez útlaku kořenů, na nichž se také podílejí bolesti v oblasti skloubení mezi křížovou kostí a pánví, dále degenerativní změny páteře hrudní. Stoj i chůze jsou bez paréz, ale žalobkyně používá oporu dvou francouzských holí. Objektivně je nález na horních a dolních končetinách bez patologie.
21. K datu vydání napadeného rozhodnutí šlo u žalobkyně o postižení s lehkým funkčním postižením, nešlo o postižení páteře se středně těžkým funkčním postižením a nebyla přítomna závažná porucha statodynamiky páteře, nebyl přítomný funkčně významný neurologický nález ani symptomatologie neurogenního močového měchýře, a nešlo o postižení páteře s těžkým funkčním postižením či postižení více úseků páteře atd.
22. Žalobkyně trpěla prostou obezitou a zažívacími obtížemi, které neměly dopad na pracovní schopnost. Stejně tak neměly na pracovní schopnost efekt prodělaná gynekologická sterilizace v roce 2006 a stav po operaci žlučníku v roce 2002.
23. V posudkovém závěru předmětného posudku je uvedeno, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je onemocnění páteře, které PK MPSV hodnotila podle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b ve výši 20%. S ohledem na ostatní zdravotní postižení a předchozí vykonávané výdělečné činnosti byla zvolena horní hranice rozpětí, přičemž pro aplikaci § 3 nebyly zjištěny žádné další posudkově významné skutečnosti.

VI. Posouzení věci krajským soudem

24. Napadené rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy II, dílu 1 s. ř. s., v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda

rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (ex offio), a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalované.

25. Krajský soud nařídil ve věci **ústní jednání**, které se uskutečnilo dne 18. 12. 2018 za účasti zástupkyně žalované a v přítomnosti žalobkyně. Při jednání krajský soud shrnul obsah soudního a správního spisu žalované a dále provedl důkaz posudkem PK MPSV ze dne 17. 4. 2018. Při jednání žalobkyně uvedla, že nemůže sedět ani uklízet, vykonávat další běžné denní činnosti. Naposledy pracovala jako telefonistka a nyní je v evidenci Úřadu práce. Z posledního zaměstnání odešla pro bolesti při sezení. Zástupkyně žalované odkázala na správní spisy a posudek PK MPSV. Žalobkyně při jednání předložila další lékařskou zprávu z období po vydání napadeného rozhodnutí, nicméně krajský soud již další dokazování ve věci neprováděl a po vyslechnutí konečných návrhů ve věci přistoupil k rozhodnutí ve věci samé.
26. Žaloba **není důvodná**.
27. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v ustanovení § 39 zákona o důchodovém pojištění, které ve znění platném a účinném po 31. 12. 2009 upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován. Podle ustanovení § 39 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění platí, že za stabilizovaný zdravotní stav [odstavec 4 písm. b)] se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení.
28. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především

s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, čj. 6 Ads 99/2011-43, přístupný na www.nssoud.cz). Jsou-li v posudkových hodnoceních zdravotního stavu rozpory, může je krajský soud v rámci doplňování zjišťování skutkového stavu řešit i porovnáním tzv. srovnávacího posudku PK MPSV (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, čj. 6 Ads 12/2013-22, přístupný na www.nssoud.cz).

29. Náležitosti posudku upravuje s účinností od 1. 1. 2010 v ustanovení § 7 vyhláška č. 359/2009 Sb. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, procentní míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti.
30. V posuzované věci krajský soud vyhodnotil skutkový stav zjištěný ze správního spisu v kontextu s posudkovými hodnoceními vyplývajícími z posudků OSSZ Znojmo a lékaře žalované z námitkového řízení a zejména posudku PK MPSV ze dne 17. 4. 2018. Předmětný posudek PK MPSV splňuje všechny formální náležitosti zakotvené vyhláškou o posuzování invalidity. Žalobkyně byla při jednání komise vyšetřena přítomným neurologem. Z obsahového hlediska je třeba podrobit předmětný posudek testu úplnosti a přesvědčivosti ve smyslu ustálené judikatury správních soudů. Krajský soud především konstatuje, že PK MPSV měla k dispozici všechny relevantní lékařské nálezy z období rozhodného pro posouzení otázky invalidity žalobkyně, včetně lékařských nálezů předložených až v soudním řízení (zprávy z Nemocnice Znojmo ze dne 3. 10. 2017 a ze dne 31. 5. 2018). Je třeba říci, že ani hodnocení těchto lékařských zpráv nijak nezměnilo posudkový závěr, že žalobkyně není invalidní. PK MPSV se zabývala postupně všemi zdravotními postiženími, která mohou mít vliv na pracovní schopnost žalobkyně, a to v kontextu její osobní a pracovní anamnézy. Předmětný posudek lze tedy považovat za úplný a celistvý.
31. Z hlediska přesvědčivosti posudku PK MPSV je třeba zdůraznit, že potvrzuje z hlediska hodnocení otázky invalidity žalobce závěry posudku OSSZ Znojmo a posudku žalované z námitkového řízení. Rozdílnost posudkového hodnocení tkví

pouze v tom, že lékařka žalované hodnotila pokles pracovní schopnosti žalobkyně o 10 % výše, a to proto, že využila možnosti ustanovení § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity, a to z důvodu předchozího pracovního a profesního zařazení žalobkyně. Naproti tomu PK MPSV zohlednila tyto skutečnosti v samotném hodnocení na horní hranici příslušné položky kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b ve výši 20%. V tomto kontextu krajský soud uvádí, že předmětná odlišnost v posudkovém hodnocení nezavdává takovou důvodnou pochybnost, aby krajský soud musel provádět v otázce invalidity žalobkyně další dokazování. Jelikož ani stran přesvědčivosti předmětného posudku neměl krajský soud žádné zásadní připomínky, považuje předmětný posudek za stěžejní důkaz pro hodnocení invalidity žalobkyně.

32. Krajský soud závěrem dodává, že rozumí tomu, že prokázaná zdravotní postižení v čele s rozhodujícím zdravotním postižením páteře působí žalobkyni obtíže v jejím osobním, rodinném i pracovním životě, nicméně pro účely posouzení otázky invalidity nelze vycházet ze subjektivních pocitů žalobkyně, ale z objektivizovaných závěrů posudkových lékařů (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2009, čj. 4 Ads 81/2009-46, přístupný na www.nssoud.cz).
33. Žalobkyně nepochybně může řešit svou situaci podáním nové žádosti o přiznání invalidního důchodu, v řízení o níž bude její zdravotní stav nově posouzen i z pohledu případné progrese prokázaných zdravotních postižení. K datu vydání napadeného rozhodnutí však nebylo prokázáno, že žalobkyně byla invalidní alespoň v prvním stupni invalidity.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

34. S ohledem na výše uvedené závěry nezbyvá krajskému soudu než uzavřít, že v soudním řízení nebylo prokázáno, že by žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí byla invalidní alespoň v I. stupni invalidity, a proto krajský soud žalobu zamítl, jak je ve výroku I. tohoto rozsudku uvedeno.
35. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované nelze náhradu nákladů řízení přiznat ve smyslu § 60 odst. 2 s. ř. s. (výrok II. tohoto rozsudku).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 18. prosince 2018

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.